

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 134/2015

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Τμήμα Ε΄

Συνεδρίαση της 9^{ης} Ιουνίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ιωάννης Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Βασιλική Πανταζή,
Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος
Αναστασόπουλος, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία
Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υποβληθέν με το υπ' αριθμ. πρωτ. 16412/19-3-2015
έγγραφο της Γεν Δ/σης Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής
Πολιτικής/Δ/σης Οργάνωσης και Λειτουργίας Καταστημάτων
Κράτησης/Τμήματος Υπηρεσιακής Κατάστασης Σωφρονιστικών

Υπαλλήλων, Επιμελητών Ανηλίκων και Επιμελητών Κοινωνικής Αρωγής.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν είναι δυνατόν να επανέλθει στην υπηρεσία ο παραιτηθείς τέως υπάλληλος Α.Τ., ο οποίος υπέβαλε σχετικό αίτημα, ισχυριζόμενος ότι η παραίτησή του ήταν προϊόν πλάνης ως προς τη δυνατότητα συνταξιοδοτήσεώς του.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το εξής ερώτημα:

«Θέμα: « Δυνατότητα επανόδου στην υπηρεσία παραιτηθέντος υπαλλήλου για προσωπικούς λόγους»

Σας ενημερώνουμε ότι στην υπηρεσία μας υποβλήθηκε αίτηση τέως υπαλλήλου για επαναφορά του στην υπηρεσία, λόγω πλάνης περί τα πράγματα για τη συνταξιοδότησή του.

Συγκεκριμένα σας κάνουμε γνωστά τα κάτωθι:

Ο τέως υπάλληλος υπέβαλε στις 18-6-2014 και 11-7-2014 αιτήσεις παραίτησης για προσωπικούς λόγους.

Κατόπιν τούτου, εκδόθηκε η με αριθμ.60951/12-8-2014 διαπιστωτική πράξη αποδοχής της παραίτησής του, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1112/Γ/20-8-2014 και εν συνέχεια με το με αριθμ.72215/10-9-2014 έγγραφό μας του ανακοινώθηκε η λύση της υπαλληλικής του σχέσης.

Με την από 22-10-2014 αίτησή του ο τέως υπάλληλος ζήτησε τη διαβίβαση των απαραίτητων δικαιολογητικών στα ασφαλιστικά του ταμεία.

Με το με αριθμ.60951/19-12-2014 έγγραφό μας διαβιβάστηκαν στα ασφαλιστικά του ταμεία τα δικαιολογητικά και το Δελτίο Ατομικής Υπηρεσιακής Κατάστασής του για τον κανονισμό της σύνταξής του. Επισημαίνουμε ότι ο αναφερόμενος διορίστηκε στα Καταστήματα Κράτησης από 18-10-2001 (ΦΕΚ διορισμού), ήτοι έως την υποβολής

της δεύτερης αίτησης παραίτησής του είχε 12 έτη, 8 μήνες και 23 ημέρες δημόσια και συντάξιμη υπηρεσία και είχε συμπληρώσει το 36^ο έτος της ηλικίας του (έτος γέννησης 1978).

Σε απάντηση του εγγράφου μας περιήλθε στην υπηρεσία μας την 14-1-2015 το με αριθμ.493/2015/12-1-2015 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους από το οποίο προκύπτει ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 περ.α' του π.δ/τος 169/2007 για άμεση καταβολή της σύνταξής του.

Το έγγραφο κοινοποιήθηκε στον τέως υπάλληλο ο οποίος υπέβαλε την 15-1-2015 αίτηση επαναπρόσληψης λόγω πλάνης περί τα πράγματα σχετικά με τη συνταξιοδότησή του.

Η υπηρεσία μας, προκειμένου να εξετάσει την αίτηση επαναπρόσληψης ζήτησε να προσδιοριστούν οι προσωπικοί λόγοι για τους οποίους υποβλήθηκαν οι αιτήσεις παραίτησης. Στις 04-03-2015 περιήλθε στην υπηρεσία μας η απάντηση του αιτούντα, στην οποία αναφέρεται ότι η υποβολή των αιτήσεων έγινε για λόγους παραίτησης.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε να έχουμε την άποψή σας σχετικά με τη δυνατότητα επανόδου του αιτούντα σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ.10α του ν.4151/2013, λόγω πλάνης περί τα πράγματα».

II. Επειδή στο άρθρο 148 του ν. 3528/2007 (Α' 54) «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» ορίζεται: «1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί. 2. ... 3. ... 4. Ο υπάλληλος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης παραίτησης μπορεί να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο. 5. Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. ... Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 6. ...».

Περαιτέρω, στο άρθρο 4§10 του ν. 4151/2013 (Α' 103) «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και

λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών» ορίζεται: «α. Υπάλληλος που αποχωρεί από την Υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξης του, μπορεί να επανέλθει στην Υπηρεσία μετά από αίτηση του, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που αποχώρησε εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων, το οποίο και τον πληροφορεί σχετικά. β. Το χρονικό διάστημα από την αποχώρηση από την Υπηρεσία μέχρι την επαναφορά σε αυτή, των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, δεν λογίζεται συντάξιμο και δεν καταβάλλονται αποδοχές για αυτό».

III. Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα κάτωθι:

Η παραίτηση αποτελεί έναν από τους λόγους λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως, είναι δε δικαίωμα του υπαλλήλου, δεδομένου ότι η υπαλληλική σχέση είναι εθελούσια (άρθρ. 4§4, 103§§2,4, 104§1 του Συντάγματος, άρθρ. 14, 18, 19 ΥΚ). Η προς τούτο δήλωση της βουλήσεως του υπαλλήλου πρέπει να προέρχεται από πρόσωπο που έχει συνείδηση τωνπραττομένων, δεν στερείται της λογικής, εξαιτίας πνευματικής νόσου (ΑΠ 1687/2002 ΝοΒ 2003.1219) και να είναι απαλλαγμένη από ελαττώματα που αποκλείουν την ελεύθερη διαμόρφωσή της (ΣΤΕ 2873/2006, 2316/89, 3285/86, 4300/83, 1323/74).

Δικαίωμα εγγράφου ανακλήσεως της παραιτήσεως προβλέπεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από της υποβολής της, εφόσον δεν έχει γίνει αποδεκτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 148 ΥΚ. Αντιθέτως, ο ΥΚ δεν προβλέπει διαδικασία ανακλήσεως της υποβληθείσης παραιτήσεως, ούτε από τον υπάλληλο, ούτε από τη Διοίκηση, μετά την αποδοχή της (ΣΤΕ 3925/94, Γνωμ ΝΣΚ 45/2010).

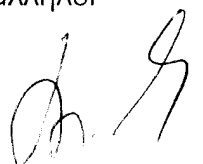
Εν τούτοις, έχει γίνει δεκτό ότι επιτρέπεται η ανάκληση της παραιτήσεως, τόσο από τον υπάλληλο, όσο και από τη Διοίκηση, σε περίπτωση που η περί παραιτήσεως βούληση είναι, κατά τα ως άνω, ελαττωματική.

Στα παρακωλυτικά στοιχεία της ελεύθερης διαμορφώσεως της βουλήσεως περιλαμβάνεται και η πλάνη, δηλαδή η εσφαλμένη γνώση της απαιτούμενης

πραγματικής καταστάσεως για τον προσδιορισμό της βουλήσεως (Μπαλής «Γεν. Αρχαί» εκδ. 8η παρ. 42 σελ. 132), η οποία απαιτείται να είναι ουσιώδης, δηλαδή να αναφέρεται σε τόσο σημαντικό και σπουδαίο στοιχείο της καταστάσεως στην οποία πρόκειται να περιέλθει ο υπάλληλος μετά τη λύση της σχέσεώς του με το Δημόσιο, ώστε αυτός, αν το γνώριζε, να μην προέβαινε στη δια της αιτήσεως εκφρασθείσα δήλωση παραιτήσεως (ΣΤΕ 3554, 3550/88, 3957/78, Γνωμ ΝΣΚ 222/2013, 45/2010, 28/2002, 658/99, 309/92, 689, 13/89, 887/87, 247/82). Προς την πλάνη, εξομοιούνται και η άγνοια, δηλαδή η έλλειψη γνώσεως της απαιτούμενης πραγματικής καταστάσεως για τον προσδιορισμό της βουλήσεως, με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν είναι συνειδητή από μέρος του δηλούντος (Μπαλής ε.α. παρ. 42 σελ. 137, Γεωργιάδης-Σταθόπουλος κατ' άρθρο ερμηνεία ΑΚ τόμος 1ος σελ. 209, ΕφΔωδ 16/72 Αρμ. 26.441). Περαιτέρω, έχει επίσης γίνει δεκτό ότι, παρά το ότι πλάνη αναγόμενη στα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως δεν θεωρείται, κατ' αρχάς, ουσιώδης κατά το αστικό δίκαιο (αρθρ. 143 ΑΚ), αν μνημονεύονται γεγονότα που μπορεί να εκτιμηθούν ως δικαιολογούντα την περί παραιτήσεως βούληση του υπαλλήλου και αυτά αποδεικνύονται μεταγενεστέρως ανακριβή, θεμελιούνται πλάνη και νομική ελαττωματικότητα της βουλήσεως του παραιτουμένου και δικαιολογείται η ανάκληση της παραιτήσεως (Γνωμ ΝΣΚ 576/2002, 580/2001, 430/97). Ειδικότερα, έχει, κατά περίπτωση, κριθεί, ότι η αδυναμία συνταξιοδοτήσεως, μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσεως, συνιστά ουσιώδες στοιχείο της καταστάσεως στην οποία πρόκειται να περιέλθει ο υπάλληλος μετά την παραίτηση και η περί αυτής πλάνη είναι ουσιώδης (Γνωμ ΝΣΚ 535/2012, 393-395/2012, 45/2010, 207/2001, 442/99, 430/97, 309/92). Ομοίως, έχει γίνει δεκτό ότι ουσιώδες στοιχείο, κατά τα ανωτέρω, μπορεί να είναι και το ύψος της συντάξεως που θα λάβει ο παραιτηθείς (Γνωμ ΝΣΚ 393-395/2012, 178-179/2012, 45/2010, 356/2004, 23/2005, 356/2004), εκτός αν η διαφορά του ύψους της συντάξεως είναι μικρή, πράγμα που καθιστά το στοιχείο αυτό μη ουσιώδες (Γνωμ ΝΣΚ 393-395/2012, 23/2005).

Η δε επίκληση από τον υπάλληλο, ενώπιον της Διοικήσεως, της συνδρομής πλάνης, κατά τα ως άνω, αρκεί να γίνεται προς στήριξη του αιτήματός του περί ανακλήσεως της πράξεως αποδοχής της παραιτήσεως (πρβλ. ΣΤΕ 3925/94).

Ήδη, ενόψει του ότι είχε παρατηρηθεί ότι, σε πολλές περιπτώσεις και λόγω της πολυνομίας που υπάρχει σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά θέματα, υπάλληλοι

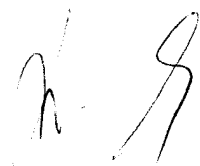
αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησεως, χωρίς όμως να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις γι' αυτήν (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου), με το άρθρο 4§10 του ν. 4151/2013 προβλέφθηκε ρητά δυνατότητα του υπαλλήλου που αποχωρεί από την Υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της συντάξεώς του, να επανέλθει στην υπηρεσία μετά από αίτηση του, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που αποχώρησε εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμοδίας Διευθύνσεως Συντάξεων, το οποίο και τον πληροφορεί σχετικά. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι το χρονικό διάστημα, από την αποχώρηση από την υπηρεσία μέχρι την επαναφορά σε αυτή, των ως άνω προσώπων, δεν λογίζεται συντάξιμο και δεν καταβάλλονται αποδοχές για αυτό. Θεσπίζεται δηλαδή, πλέον, νομοθετικά, δυνατότητα ανακλήσεως υποβληθείσης παραιτήσεως υπαλλήλου, εφόσον οφείλεται σε πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως και συγκεκριμένα, ως προς τη δυνατότητα συνταξιοδότησεως και αντίστοιχη υποχρέωση της Διοικήσεως να ανακαλέσει τη σχετική διαπιστωτική πράξη περί λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως.

Ως εκ τούτων, κατά την πλειοψηφήσασα γνώμη, που διατυπώθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, τον Αντιπρόεδρο ΝΣΚ Ιωάννη Χαλκιά και τους Νομικούς Συμβούλους Βασιλική Πανταζή, Δημήτριο Αναστασόπουλο και Αδαμαντία Καπετανάκη (ψηφοί 5), με την οποία συντάχθηκε (άνευ ψήφου) και ο Εισηγητής και δεδομένου ότι, α) ο τέως υπάλληλος Α.Τ. με την από 22-10-2014 αίτησή του προς το Υ.Δ.Δ.Α.Δ. είχε ζητήσει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να του απονεμηθεί σύνταξη από τα ασφαλιστικά του ταμεία, υποβάλλοντας προς τούτο και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, β) υπέβαλε αίτηση προκειμένου να επανέλθει στην υπηρεσία εντός της κατά νόμον προθεσμίας (δύο ημέρες μετά την ημερομηνία την οποία φέρει το έγγραφο της 42ας Δ/σης της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών & Συντάξεων του Γ.Λ.Κ., με το οποίο τον πληροφορεί ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη συνταξιοδότησή του), και γ) τόσο με την 3123/15-1-2015 αίτησή του ανακλήσεως της υποβληθείσης παραιτήσεως, όσο και με το 17650/4-3-2015 μεταγενέστερο έγγραφό του, και προς στήριξη του αιτήματός του περί ανακλήσεως της πράξεως αποδοχής της παραιτήσεως, ρητά δηλώνει ότι υπέβαλε την παραίτηση υπολαμβάνοντας, πεπλανημένως, ότι δικαιούται

συντάξεως καθώς και ότι, είχε αναγράψει στην περί παραιτήσεως αίτησή του, ως λόγο αυτής «προσωπικούς λόγους», θεωρώντας ότι η αιτιολογία αυτή συμπεριλαμβάνει το σύνολο των λόγων, μη εξαιρουμένης και της συνταξιοδοτήσεως, η Διοίκηση υποχρεούται να κινήσει τη σχετική διαδικασία για την επάνοδό του στην υπηρεσία.

Κατά τη γνώμη των Νομικών Συμβούλων Νικολάου Δασκαλαντωνάκη, Γεωργίου Ανδρέου και Δημητρίου Μακαρονίδη (ψήφοι 3), από τη σαφή διατύπωση της παρ. 10 του άρθρου 4 του ν. 4151/2013, σύμφωνα με την οποία μπορεί να επανέλθει στην υπηρεσία υπάλληλος ο οποίος αποχώρησε προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και, λόγω πλάνης περί τα πράγματα, δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του, προκύπτει ότι η επάνοδος στην υπηρεσία είναι δυνατή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η έναρξη καταβολής της σύνταξης ορίζεται σε μελλοντικό χρόνο και όχι άμεσα μετά την αποχώρηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία, ο δε αποχωρήσας υπάλληλος, ενόψει της πολυνομίας που υπάρχει στα συνταξιοδοτικά θέματα, πεπλανημένα επίστευε ότι πληρούσε τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του. Εν προκειμένω, ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος, με δημόσια και συντάξιμη υπηρεσία 12 ετών, 8 μηνών και 23 ημερών και ηλικία 36 ετών, δεν εδικαιούτο σύνταξη σύμφωνα με τη βασική συνταξιοδοτική διάταξη του άρθρου 1 περ. α' του π.δ. 169/2007 (Α'210), σύμφωνα με την οποία δικαιούται σύνταξη ο υπάλληλος που έχει εικοσιπενταετή υπηρεσία, και συνεπώς δεν δικαιολογείται πλάνη αυτού ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις άμεσης καταβολής σύνταξης, αλλά και ούτε προκύπτει ότι η αποχώρησή του από την υπηρεσία έγινε προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί, αφού παραιτήθηκε για προσωπικούς λόγους. Επομένως, δεν υφίσταται δυνατότητα επανόδου του στην υπηρεσία σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 10 του ν. 4151/2013.

IV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία, ότι, στο ως άνω ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι πρέπει να κινηθεί η διαδικασία επανόδου στην υπηρεσία του τέως υπαλλήλου

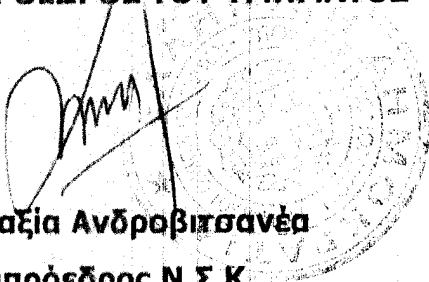
Α.Τ., ο οποίος είχε παραιτηθεί λόγω πλάνης ως προς τη δυνατότητα συνταξιοδοτήσεώς του.

Θεωρήθηκε

Αθήνα

29-6-2015

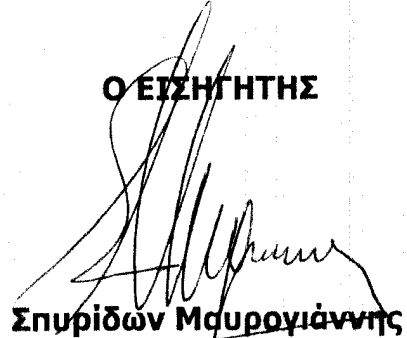
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Σπυρίδων Μαυρογιάννης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.